

Květen 2024

BOJ O TELEVIZNÍ POPLATEK

Martin Zeman

Shrnutí

Plánovaná velká mediální novela má zvýšit poplatek za Českou televizi a současně i počet koncesionářů. Toto navyšování je v důsledku ztráty jeho kupní síly. Cenová hladina vzrostla o 67 % od posledního zvýšení. Samotná ztráta reálné hodnoty televizního poplatku však nemůže být jediným důvodem k jeho růstu. Kvalitativní i kvantitativní ukazatele České televize neindikují výrazný nedostatek finančních prostředků. Při navyšování televizního poplatku je potřeba sledovat i efektivitu jeho vynakládání.

Hlavní body

- Velká mediální novela navyšuje televizní i rozhlasový poplatek, zavádí jejich indexaci a zvyšuje i počet koncesionářů.
- Nárůst cenové hladiny od posledního navýšení televizního poplatku přesahuje 67 %.
- Celkový počet evidovaných přijímačů se snižuje, je však potřeba nadále bojovat s fenoménem černého pasažera.
- Česká televize je nejvyhledávanějším vysílatelem v ČR, navyšuje objem ukončené výroby a odměny zaměstnanců jsou na nadprůměrné úrovni.

Lidé si připlatí za veřejnoprávní média. Vládní pětikoalice představila návrh tzv. “velké mediální novely”, jejíž podstatou je navýšení televizního a rozhlasového poplatku a zavedení jejich pravidelné indexace. Současně se nově zavádí povinnost odvádění poplatku nejen z televizního nebo rozhlasového přístroje, ale ze všech zařízení, které umožňují přehrávání mediálního obsahu. A to už od roku 2025.

Nově bude nastavená výše poplatku na 150 Kč pro Českou televizi a 55 Kč pro Český rozhlas, to představuje navýšení televizního poplatku o 15 Kč a rozhlasového poplatku o 10 Kč. K pravidelné indexaci poplatku bude docházet vždy při dosažení kumulované inflace 6 % za uplynulé kalendářní roky od posledního navýšení poplatku. Přičemž se do poplatku promítne vždy plná výše inflace. Meziroční navýšení rozpočtu České televize se odhaduje na 865 mil. Kč a Českého rozhlasu na 331 mil. Kč (Ministerstvo kultury, 2024).

Systém plné pravidelné indexace televizního poplatku navíc znamená, že k nejbližší valorizaci poplatku dojde opětovně již v průběhu následujících 2-3 let a tato valorizace bude jen u televizního poplatku o nejméně 9 Kč na přijímač, což bude znamenat pro Českou televizi dodatečných přes 500 mil. Kč. K dalšímu navýšení by při standardním vývoji inflace došlo opětovně po 2-3 letech, samotné navýšení se již bude počítat se zvýšeného poplatku, a tedy bude minimálně v případě televizního poplatku o 10 Kč na domácnost. Tento relativně štědře nastavený valorizační mechanismus současně znamená, že by se v případě uplatňování tohoto mechanismu v minulosti navýšil samotný televizní poplatek jenom od konce roku 2021 o zhruba 36 Kč.

Součástí předložené novely je rovněž rozšíření řad koncesionářů. Dosud platí poplatky pouze majitelé televizních a rozhlasových přijímačů. Po přijetí novely by se měli mezi koncesionáře zařadit i majitelé ostatních zařízení, na kterých je možné médium sledovat, jako jsou například chytré telefony či tablety (Ministerstvo kultury, 2024). Navíc budou mít Česká televize i Český rozhlas právo požadovat údaje o zákaznících od poskytovatelů připojení k internetu.

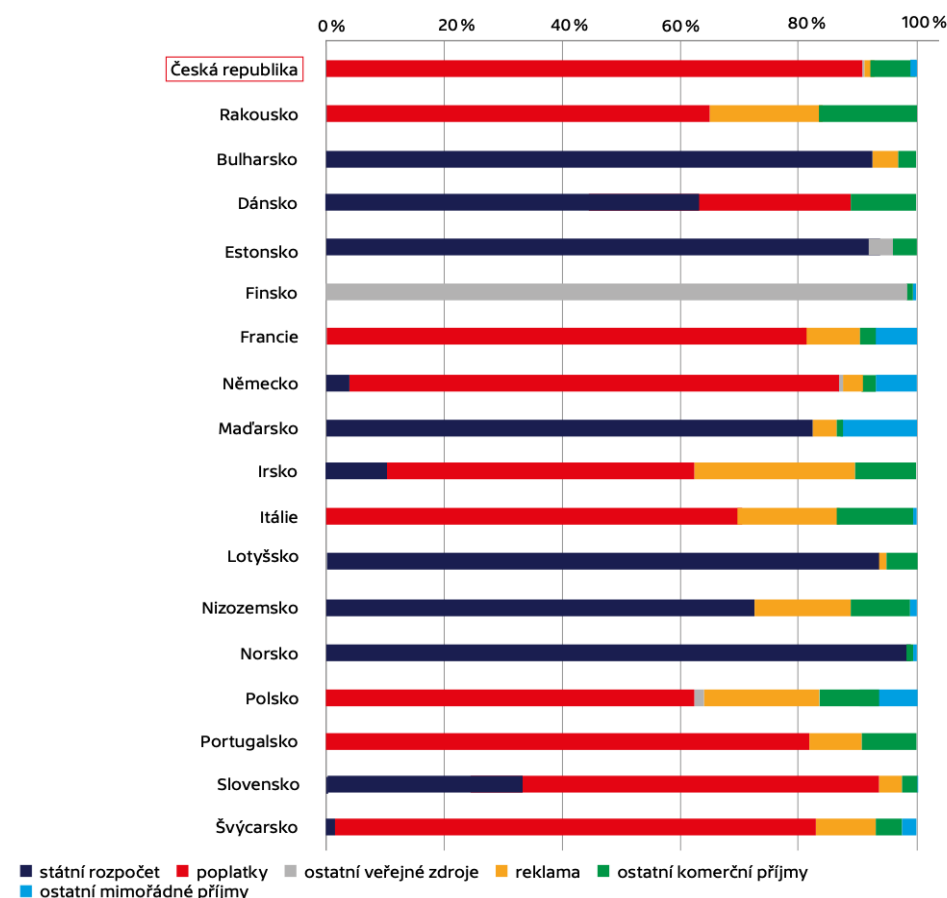
U právnických osob také dochází k navýšení poplatku, a to v závislosti od počtu zaměstnanců. V případě firem s 500 zaměstnanci se bude platit až 100násobek poplatku, a to bez ohledu na charakter práce a či vůbec zaměstnanci mají přístup k televiznímu nebo rozhlasovému vysílání při vykonávání své pracovní činnosti (např. v případě pásové výroby, kdy ani není vzhledem k charakteru pracovního výkonu možné, aby zaměstnanci sledovali v čase výkonu práce televizní vysílání, bude firma platit poplatek 15 tis. Kč protože fabrika bude mít připojení k internetu).

Opozice se ostře staví proti návrhu na zvýšení koncesionářských poplatků. Hnutí ANO potvrdilo svůj záměr, že pokud se dostane do příští vlády, bude aktivně usilovat o úplné zrušení poplatků veřejnoprávním médiím. „Určitě budeme rušit koncesionářské poplatky a hledat jiné způsoby financování, třeba ze státního rozpočtu,“ zdůraznila stínová ministryně kultury Jaroslava Pokorná Jermanová (iDnes, 2023).

Struktura příjmů médií veřejných služeb se napříč Evropou liší. Financování ze státního rozpočtu je obdobně jako financování prostřednictvím poplatků běžnou praxí v mnoha evropských zemích. V Německu, Nizozemsku, Dánsku, Estonsku, Norsku nebo Bulharsku je veřejnoprávní služba dofinancována prostřednictvím státního rozpočtu (ČT, 2023). Tento způsob umožňuje veřejnoprávním médiím plnit svou úlohu poskytovatele objektivního obsahu bez nutnosti být závislým na komerčních zájmech či kolektivním placení koncesionářských poplatků. Takový model rovněž snižuje administrativní zátěž spojenou s výběrem a případným vymáháním peněz od občanů (náklady na černého pasažera) a transakční náklady výběru poplatků od 3,3 milionu domácností. Navíc v případě uvedení konkrétní sumy (případně valorizačního mechanismu) v zákoně by nebyla změněna politická nezávislost instituce (v současnosti je v zákoně stanovena právě výše koncesionářského poplatku).

Výhodou platby koncesionářského poplatku je vytváření osobního vztahu mezi poplatníkem a veřejnoprávní institucí.

Graf 1: Struktura příjmů veřejnoprávních médií

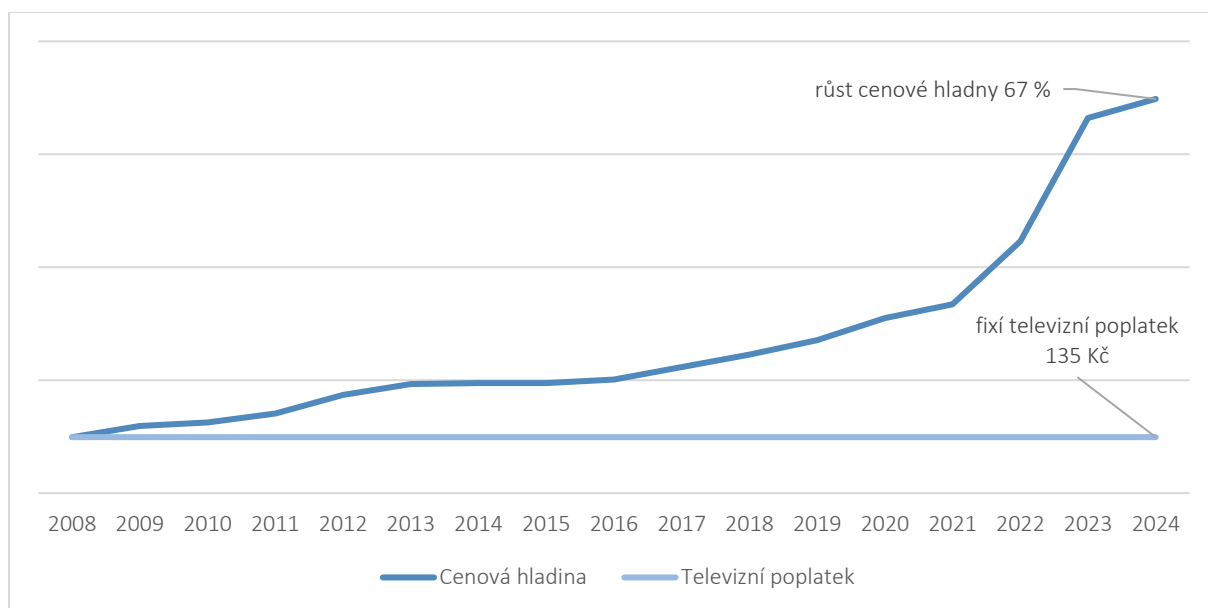

Zdroj: (ČT, 2023).

Ekonomické argumenty pro navyšování poplatku

Požadovaný růst televizního poplatku vychází z faktu, že jeho reálná hodnota byla od posledního zvýšení v roce 2008 výrazně znehodnocena. Nárůst cenové hladiny mezi začátkem roku 2008 a posledními údaji za rok 2024 přesahuje 67 % (ČSÚ, 2024). Aktuálně stále platná fixní úroveň poplatku tak ze své podstaty nemůže zohledňovat měnící se podmínky v rámci ekonomiky, a to primárně růst mezd a celkové zvyšování cenové hladiny. Dle vyjádření managementu České televize aktuální výše nedostačuje na rozšíření živého vysílání ČT24 na 24 hodin denně, konkurenční potřeby v oblasti sociálních sítí a nových médií, náklady na opravy a stavby nových prostor a studií, které se stávají zastaralými apod. Reálná kupní síla televizního poplatku se v čase výrazně snížila, což ostatně ukazuje i Graf 2, který porovnává fixní úroveň televizního poplatku naproti zvyšování cenové hladiny vyjádřené indexem spotřebitelských cen.

Graf 2: Růst cenové hladiny k výši poplatku

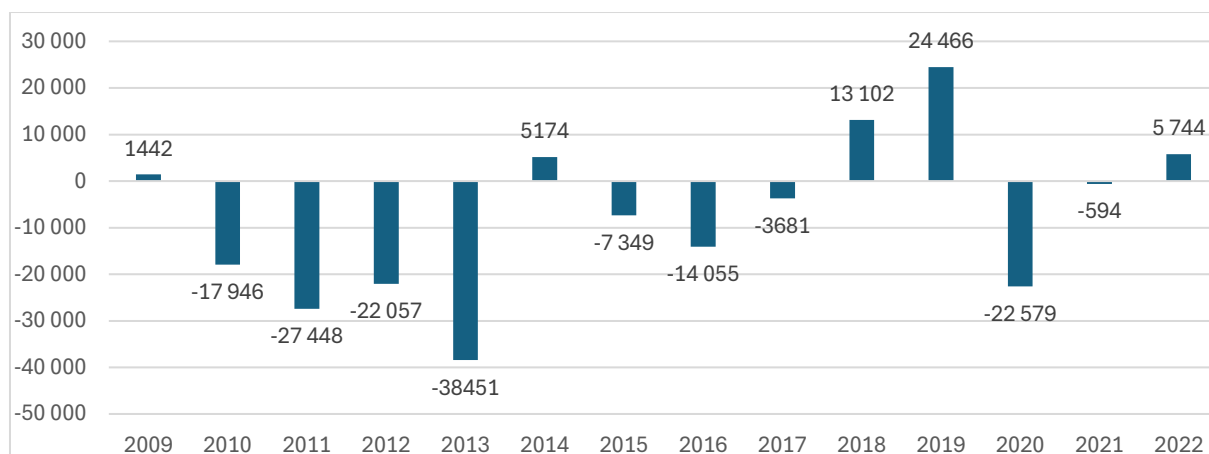
Zdroj: (ČT, 2023), (ČSÚ, 2024), vlastní zpracování.

Druhou výraznou proměnou, která ovlivňuje příjmy rozpočtu České televize z poplatků, je samozřejmě množství koncesionářů. Jejichž počet plánuje velká mediální novela rovněž výrazně navýšit.

Na jedné straně se dá předpokládat, že se změnou životního stylu se celkový počet domácností s televizním přijímačem částečně snižuje. Opačným směrem působí sociologický jev zmenšování počtu členů jednoho bytu či domu a postupné vytváření jednočlenných domácností. Zároveň však Česká televize může ovlivnit pokles počtu plátců eliminací fenoménu tzv. černého pasažéra. Jen v roce 2022 bylo rozesláno celkem 286 tisíc výzev k zaplacení televizního poplatku. Na základě dopisů bylo přihlášeno 46 tisíc přijímačů (ČT, 2023). V této činnosti je nutné pokračovat a je rovněž nevyhnutelné rozšířit diskuzi o neakceptovatelném problému černého pasažérství v rámci veřejné služby.

Právě odstranění problému černého pasažéra by i bez navyšování televizního poplatku mohlo vytvořit významné dodatečné finanční prostředky pro veřejnoprávního vysílatele. V případě, že by začalo platit televizní poplatek všech 286 tisíc potenciálních poplatníků, znamenalo by to pro Českou televizi dodatečný příjem zhruba 460 milionu korun při původní výši poplatku. Navíc ČT evidovala v roce 2022 celkem 3 309 000 domácností přihlášených do evidence poplatníků, ve stejném časovém období však Český statistický úřad udává, že bylo celkem 4 490 000 hospodařících domácností (ČSÚ, 2023). To znamená, že zhruba čtvrtina by měla být od poplatků osvobozena nebo by vůbec neměla vlastnit televizní přijímač (v peněžním vyjádření téměř 2 mld. Kč). V této oblasti tedy zcela zjevně dochází k nedodržování legislativy. Česká televize by měla nejen aktivněji přistupovat k vymáhání zákonem stanovených poplatků, ale i využívat své edukační a osvětové nástroje (ČT, 2023).

Graf 3: Meziroční změna počtu evidovaných příjemců (v ks)

Zdroj: (ČT, 2023), vlastní zpracování.

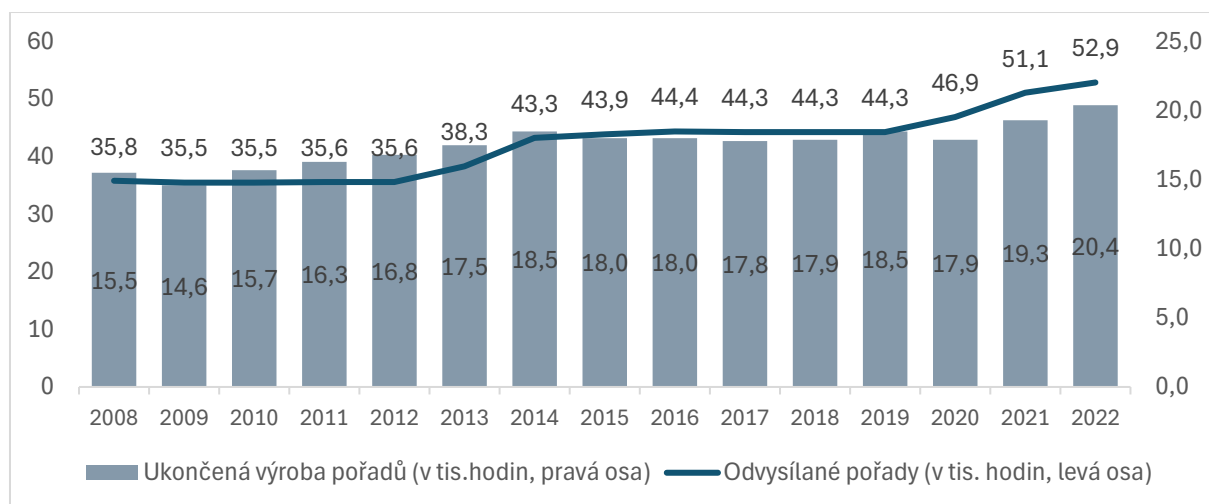
Ekonomické argumenty proti navyšování poplatku

Navzdory zcela zřejmé ztrátě kupní síly televizního poplatku je potřeba také analyzovat aktuální výstupy České televize, zdali je současná výše rozpočtu nedostatečná z pohledu zabezpečení veřejné služby.

Současná výše poplatku nepředstavuje podle tržního podílu snížení zájmu diváků o veřejnoprávní vysílání. Podle údajů Výroční zprávy z roku 2023 dosáhla Česká televize v roce 2023 téměř 30% (konkrétně 29,88 %) podílu na sledovanosti ve skupině diváků starších 15 let (Výroční zpráva ČT, 2023). Stala se tak již šestkrát za sebou nejvyhledávanějším vysílatelem na televizním trhu. K tomuto umístění došlo i přes snížení počtu programů a ukončení vysílání ČT3 k závěru roku 2022. V hlavním vysílacím čase (definovaný mezi 19:00 a 22:00 hodin) dosáhla skupina České televize podílu na publiku 30,20 %. Hlavní stanice veřejnoprávního vysílatele ČT1 dlouhodobě reprezentuje druhý nejsledovanější program na trhu. V roce 2023 Česká televize odvysílala prvních šest vůbec nejsledovanějších pořadů roku. Z třicítky nejsledovanějších pořadů bylo celých devětadvacet odvysíláno na programech vysílatele veřejné služby (ČT, 2023). Současná fixní výše poplatku tedy zjevně nevytváří problém, který by byl patrný ve snížení diváckého zájmu o vysílání ČT a tedy nedostatečné konkurenceschopnosti proti soukromým vysílatelům.

Informace o počtu odvysílaných pořadů a počtu hodin ukončené výroby pořadů dle Výroční zprávy o hospodaření České televize v roce 2022 (za rok 2023 ještě není veřejnosti k dispozici) také neindikují problém ve výši rozpočtu České televize. Počet hodin ukončené výroby se dlouhodobě navyšuje. Meziročně došlo v roce 2022 k navýšení o více než tisíc vysílacích hodin na celkovou hodnotu 20,4 tisíc hodin ukončené výroby. Stejně tak dochází dlouhodobě k významnému nárůstu počtu odvysílaných hodin pořadů na celkovou hodnotu téměř 53 tisíc hodin (v závěru roku 2022 došlo však k ukončení vysílání ČT3, což ovlivní vývoj počtu odvysílaných hodin, ale na objem ukončené výroby pořadů to meziročně nebude mít pravděpodobně zásadní význam).

Graf 4: Výroba a odvysílané pořady ČT

Zdroj: (ČT, 2023), vlastní zpracování.

Ani pohled na výši odměňování nenaznačuje nedostatek finančních zdrojů. Průměrná hrubá mzda v ČT dle posledních dostupných informací z roku 2022 byla 49 219 Kč. To odpovídalo úrovni měsíční mzdy v Praze a o 9 tisíc korun přesahovalo průměrnou mzdu v České republice. Zároveň v rámci kvalifikační struktury zaměstnanců České televize tvoří zhruba 64 % jednotlivců se základním vzděláním, výučním listem nebo středoškolským vzděláním (ČT, 2023). Počet zaměstnanců ČT je dlouhodobě fixní a pohybuje se na úrovni pod 3 tisíci.

Navyšovat nebo nenavyšovat poplatek?

Je zřejmé, že celková kupní síla televizního poplatku se v čase výrazně snížila. Jenže jen ztráta jeho reálné hodnoty nepůsobí jako dostatečný argument k dramatickému meziročnímu navýšení příjmu z televizního poplatku z úrovně necelých 6 mld. Kč až o téměř miliardu s pravidelným navýšováním poplatku každé 2-3 roky o zhruba půl miliardy Kč. Vzhledem k faktu, že televizní poplatek je ze své podstaty veřejným příjmem, je potřeba sledovat i efektivitu jeho vynakládání. Z pohledu reálného vývoje ukazatelů o kvantitě i kvalitě vysílání ČT neobsahují dokumenty zpracované Českou televizí dostatečné argumenty zdůvodňující dramatické navýšení poplatků až o čtvrtinu. Česká televize z hlediska diváckého zájmu je nejúspěšnější televizní skupinou v ČR.

Současně je také potřeba zmínit, že v závěru roku 2022 došlo k ukončení vysílání ČT 3. Česká televize tento program spustila jako reakci na bezprecedentní situaci v roce 2020, a tedy aby rozšířila nabídku poskytovaných programů v době pandemie covidu-19. Za 3 roky odvysílal přes 18 tisíc hodin pořadů a postupně rozšiřoval dobu svého vysílání od 7 hodin za den, až se dostal téměř k 24hodinové vysílací době. Ukončení vysílání tohoto programu bylo důsledkem přijatých úsporných opatření, ale také z důvodu odeznění pandemického období. Je důležité brát v úvahu, že ukončení vysílání programu ČT 3 bylo původně rozhodnutím managementu České televize.

Zdroje

- Kopecký, J. (2023, 7.9.). Určitě budeme rušit koncesionářské poplatky, řekla stínová ministryně ANO. iDNES.cz. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/stinova-vlada-ano-koncesionarske-poplatky-ruseni-jaroslava-pokorna-jermanova.A230907_115220_domaci_kop
- Česká televize. (2022). Výroční zprávy—Hospodaření a finanční situace 2022—Vše o ČT. <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financni-situace/vyrocní-zpravy/>
- Český statistický úřad. (2023). FINANČNÍ SITUACE DOMÁCNOSTÍ za roky 2021 a 2022. <https://www.czso.cz/documents/10180/230783424/160077-23.pdf/e6c1975f-1a64-4942-a547-a75e41a1a692?version=1.1>
- Český statistický úřad. (2024). Inflace—Druhy, definice, tabulky. https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace
-
- Ministerstvo kultury. (2024). Novela zákona o České televizi a Českém rozhlasu má finální podobu. Posílí jejich nezávislost a zajistí dlouhodobou stabilitu financování <https://mk.gov.cz/novinky-a-media-cs-4/5707cs-novela-zakona-o-ceske-televizi-a-ceskem-rozhlasu-ma-finalni-podobu-posili-jejich-nezavislost-a-zajisti-dlouhodobou-stabilitu-financovani>

Autor

MARTIN ZEMAN

Analytik

Martin Zeman vystudoval Národohospodářskou fakultu a Fakultu podnikohospodářskou na Vysoké škole ekonomické v Praze. Na VŠE také obhájil svou dizertační práci. Odborně se zabývá hospodářskou politikou, fiskální politikou a veřejnými financemi. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a publikuje komentáře v médiích. Několik let působil jako poradce ministryně a také v dalších institucích zabývajících se veřejnými financemi.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz